

«КМФ» – підготовці висококваліфікованих професіоналів, конкурентоспроможних на ринку праці, здатних до ефективної роботи за фахом на рівні світових стандартів, фахово і соціально мобільних за умов постійного професійного зростання [1, с. 51].

Список використаних джерел:

1. Добровольська А. М. Формування ІТ-компетентності майбутніх фахівців під час реалізації адаптивної моделі навчання / А. М. Добровольська // Педагогічна освіта : теорія і практика. Психологія. Педагогіка. – 2016. – № 26. – С. 47-56.

2. Юцявичене П. Теория и практика модульного обучения [Электронный ресурс] / П. Юцявичене. – Каунас, Швиеса, 1989. – 272 с. – Режим доступа : <http://hum.edu-lib.net/pedagogika-psihologiya/yutsyavichene-p-teoriya-i-praktika-modulnogo-obucheniya-onlayn>

Зубрицька О.І.

студентка,

Мукачівський державний університет

МІСЦЕ ТА РОЛЬ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ПРОФІЛІЗАЦІЇ СУЧАСНОЇ ШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Профільна старша школа – це мрія багатьох поколінь школярів тому, профілізація школи на сьогоднішній день є одним із важливих напрямів модернізації української загальної освіти.

Профільне навчання іноземної мови – це цілеспрямована підготовка учнів до подальшої навчальної або професійної діяльності, пов'язаної з використанням іноземної мови як об'єкта майбутньої (професійної) діяльності або як засобу професійної комунікації [2].

У Концепції профільного навчання у старшій школі одним із пріоритетних напрямів освітньої політики визначено створення системи профільного навчання в 10–11-х класах загальноосвітніх навчальних закладів (ЗНЗ).

Основними цілями запровадження профільного навчання є:

- забезпечення профільного (розширеного) вивчення окремих навчальних предметів згідно з програмами загальної середньої освіти;
- створення умов для істотної диференціації змісту навчання старшокласників із широкими і гнучкими можливостями побудови ними індивідуальних освітніх програм;
- сприяння встановленню рівного доступу до повноцінної освіти різним категоріям учнів відповідно до їхніх здібностей, індивідуальних нахилів і потреб;

- розширення можливостей соціалізації школярів, забезпечення наступності між загальною і професійною освітою, у тому числі ефективнішої підготовки випускників школи до засвоєння програм вищої професійної освіти;

- виховання особистості, здатної до самореалізації, професійного зростання та мобільності в умовах реформування сучасного суспільства.

Звідси випливає, що пробільність – це не просто поглибленням знань з одного, двох чи більше навчальних предметів, а практичним досвідом діяльності в певній професійній сфері, спрямованим на формування інтегрованих знань і соціальних компетентностей учнів. Наприклад, метою філологічного профілю навчання іноземних мов у старших класах загальноосвітніх навчальних закладів є задоволення професійного інтересу школярів до занять мовами та філологією.

Проте, практичні завдання можуть бути різні, залежно від конкретних педагогічних умов навчання, потреб учнів і наявності відповідних кадрів. Наприклад, це може бути підготовка гідів-перекладачів або перекладачів технічної чи художньої літератури, науково-дослідна діяльність у галузі конкретної мови, або загального і порівняльного мовознавства, оволодіння елементарними дидактичними навичками та підготовка до вступу на мовні факультети педагогічних вищих навчальних закладів (ВНЗ).

Навчання іноземній мові у профільних класах загальноосвітньої школи повинне надати учням можливість удосконалювати іншомовну вимову; оволодіти найбільш уживаною лексикою у межах тематики старшої школи, а також лексикою обраного профілю, глибше засвоїти основні граматичні правила мови, розпізнавати їх при читанні та аудіюванні, вміти використовувати їх в спілкуванні; розуміти і виділяти суттєву для себе інформацію в простих звукових текстах (наприклад, на радіо й телебаченні), а також текстів, що відповідають обраному профілю; писати приватний і діловий лист, заповнювати різні типи анкет, письмово викладати інформацію про себе за формою, яка прийнята в країні, мова якої вивчається; робити переклад професійно-зорієнтованих текстів з іноземної мови на рідну мову, розглядаючи переклад як професійне вміння [3].

Зарубіжні науковці (І.Л. Бім, В.В. Сафонова, О.М. Соловова, П.В. Сисоєв) та вітчизняні (Л.Я. Зеня) визначають наступні варіанти місця і ролі іноземної мови як навчального предмета у структурі профільного навчання: 1) навчання іноземної мови у філологічному класі; 2) навчання іноземної мови у класах інших профілів (нефілологічні класи). У нефілологічному профілі вивчення іноземної мови може розглядатися як мета навчання і як засіб реалізації профільного навчання, засіб вивчення іншого предмета, тобто поглиблене вивчення іноземної мови за рахунок профільної спеціалізації [1].

Профільна спеціалізація характеризується, як зазначає Л.Я. Зеня, такими особливостями: 1) спрямованість на можливе використання

іноземної мови у межах обраного профілю; 2) розширення інформації у профільних освітніх галузях за рахунок використання профільних текстів з іноземної мови, оволодіння певною кількістю відповідних профілю іншомовних термінів, збагачення активного словника-мінімуму в межах профільної проблематики, збільшення обсягу рецептивного і потенціального словників, активізації рецептивного граматичного матеріалу; 3) підсилення діяльнісного складника за рахунок використання перекладу як професійно-орієнтованого вміння, широкого використання професійно-орієнтованої проектної діяльності, організації професійно-орієнтованого іншомовного спілкування [1].

Профільне навчання іноземної мови є цілеспрямованою підготовкою учнів до подальшої навчальної і професійної діяльності, пов'язаної з використанням іноземної мови як об'єкта майбутньої спеціальності або як засобу професійної комунікації. Отже, профільне навчання – це не просто глибше вивчення предмета, це, перш за все, спеціальна система заходів, що спрямовує учнів на діялісне застосування своїх іншомовних знань і вмінь, орієнтує засобами іноземної мови на майбутню професійну діяльність.

У старшій школі особливого значення набуває формування особистості учня як активного суб'єкта власної навчальної діяльності з оволодіння іноземної мови. Випускник школи повинен володіти знаннями з іноземної мови, що складають цілісну картину світу, а також мати необхідні навички й уміння здійснювати різні види діяльності. Він має бути готовим до міжособистісної та міжкультурної співпраці і в межах своєї країни, і на міжнародному рівні.

Профільне навчання іноземної мови в загальноосвітніх школах, що вводиться лише в 10-му класі, ні в якому разі не можна прирівнювати до профільної підготовки у школах із поглибленим її вивченням, де діти орієнтовані на мовний профіль із самого початку вивчення мови і відповідним чином умотивовані. Більшість учнів старшої школи розуміє значення вивчення іноземної мови і потрібність її в сучасному світі, проте рівень їхнього володіння цією мовою надто різниться. Одним учням легко дається іноземна мова, вони залюбки її вивчають, незважаючи на те, що свою майбутню професійну діяльність не збираються пов'язувати зі знанням іноземної мови. Інші, навпаки, виявляють великий інтерес і завзяття до вивчення мови, переконані в необхідності досконалого володіння нею, і хотіли б у майбутньому здобути професію, безпосередньо пов'язану з іноземною мовою. Проте, існує категорія учнів, яким іноземна мова дається важко, вони значно відстають у навчанні від своїх ровесників, утратили мотивацію до її вивчення, хоча, можливо, і хотіли б володіти нею на елементарному комунікативному рівні.

Якість навчальної підготовленості учнів у випускному класі (рівень стандарту й академічний рівень) має досягти рівня В1 за шкалою, рекомендованою європейськими стандартами. Рівень навчальних

досягнень випускників профільної школи має становити показника В2. Для досягнення зазначених показників вчителів слід пам'ятати, що в цьому віці малоефективними є ті методи і прийоми, котрі давали помітні результати на попередніх ступенях навчання. Учні старшого віку неохоче імітують і виконують механічні завдання, мету виконання яких вони не розуміють. Натомість, вони з інтересом читають змістовні тексти. Ще більшу роль, ніж в основній школі, відіграють самостійні види роботи над мовою, особливо в тих учнів, які бажають серйозно вивчати мову [4].

Іноземна мова є не лише профільним предметом, але й базовим непрофільним. Отже, іноземну мову необхідно вивчати незалежно від профілю навчання, але відповідно до останнього має бути програма викладання. Так, наприклад, у філологічному профілі, природно, мають вводитися елективні курси з країнознавства, історії країни, мова якої вивчається, фонетики, граматики, усного мовлення, читання тощо, спрямовані на розвиток комунікативних умінь, знань спеціалізованих термінів, техніки перекладу тощо, тому що цей комплекс предметів дозволить учням старших класів здобути більше знань, необхідних для вступу до лінгвістичного вищого навчального закладу або на філологічні факультети. При цьому доречно було б увести вивчення або ознайомлення з іще однією або декількома іноземними мовами.

Список використаних джерел:

1. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання. – К. : Ленвіт, 2003. – 261 с.
2. Новые педагогические и информационные технологии в системе образования : Учеб. пособие для студ. пед. вузов и системы повыш. квалиф. пед. кадров / Е. С. Полат, М. Ю. Бухаркина, М. В. Моисеева, А. Е. Петров; под ред. Е. С. Полат. – 2-е изд., стер. – М.: Издательский центр «Академия», 2005. – С. 6779.
3. Панова Л.С. Методика навчання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах / Л. С. Панова, І. Ф. Андрійко, С. В. Тезікова та ін. // Підручник: [за ред. В. П. Мусійченко]. – К.: Академія, 2010. – 328 с. (Серія «Альма-матер»).
4. Полонська Т. К. Профільне навчання іноземної мови учнів старшої школи : метод. рек. / Т. К. Полонська. – К.: Педагогічна думка, 2014. – 80 с.